No. 1639 | 1852

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ5,00; voor de buitensteden ƒ6,00; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG, 11 SEPTEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cent zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 10 September.

Het wegsterven van eene der grootste [illegible] der Hervorming (1).

Wij zagen tijdens den grooten uitgang, Hervorming genaamd, drie rigtingen onder de Christenen: de *onbepaald vooruitgaande*, de *bepaald teruggaande*, de *behoudende*. De eerste, de zuiver protestantsche, voerde weldra niet alleen krijg tegen de Katholijke Kerk, welke behoedde en verdedigde hetgeen zij altijd had geloofd, maar ook tegen de sekten die, naar hunne meening, teruggaande tot de eerste tijden der Kerk, hare *hervorming* en het herstel der *oorspronkelijk-zuivere vereering des Goddelijken Verlossers*, bepaaldelijk tot uitgangsleuze genomen hadden. Den blik op beide rigtingen geworpen, besloten wij met de dringende noodzakelijkheid te overwegen in welke de laatsten, de nakomelingen der Nederlandsche Gereformeerden, zich bevinden om als één man te zaam gedrongen, *het leven des Christendoms, het voorouderlijk Geloof aan Jezus' Godheid* te redden, willen zij niet in den stortvloed des *ongeloofs* verloren gaan.

"De loop der dingen brengt mede, dat zij dien strijd tegen den vooruitgang moeten aannemen. Zullen zij er als verwinnaars af komen? Waar is hun gezag, zelfs voor de hunnen?

Met deze beschouwing besloten wij het vorig artikel.

Wij zijn nog schuldig een woord te zeggen over de behoudende rigting, die in de Katholijke Kerk is. In dit opzigt staat zij *nevens* die van haar uitgegane Christenen, welke de *Godheid van Jezus* nog erkennen.

Hoogst eenvoudig is haar werk; zij behoudt slechts »het toebetrouwde Pand" des Geloofs, door eene onveranderlijke belijdenis, op haar gezag af voor elk harer Leden verpligtend.

Zij doet dit bijzonder in de dagelijks over de geheele wereld opgedragene offerande der H. Mis.

Deze begint met het kruisteeken, van de eerste Christeneeuwen af eene belijdenis, dat het offer van den Godmensch de wereld verlost heeft; vervolgens zegt de priester: »Ik zal ingaan tot het Altaar Gods," als eerste inleiding tot de handeling die gaat beginnen, volgens het bevel: »Doet dit te mijner gedachtenis."

Gedurende de Mis staat de dienaar ter zijde en antwoordt. Hij is de vertegenwoordiger van alle aanwezenden en spreekt uit hunnen naam. Dit weten reeds de kinderen, en de gemeente daarbij tegenwoordig, neemt daadwerkelijk deel aan hetgeen aan 't Altaar gezegd wordt.

De uitboezemingen tot en aanroepingen van den »Almagtigen Eeuwigen God", onzen Vader in den Hemel, zoo als die meermalen in de H. Mis voorkomen, eindigen met de woorden: »Door Jezus Christus, uwen Zoon, onzen Heer, die met U leeft en regeert, in de eenheid des H. Geestes, door alle eeuwen der eeuwen. Amen."

De [illegible]-liturgie is verrijkt met nog meer bepaalde uitdrukkingen van de beide geheimen der heilige Drieëenheid en der Godheid des Zaligmakers. Bijzonder de *Gloria*, het *Credo* en de *Præfatie*.

De *Gloria* zegt tot den Zaligmaker: »Heer Jezus »Christus, eenig geboren Zoon; Heer God, Lam Gods, »Zoon des Vaders, die wegneemt de zonden der wereld, »ontferm U onzer.... Want Gij alleen zijt de Heilige, »de Heer, de Allerhoogste; met den H. Geest, in den »luister van God den Vader. Amen."

Het *Credo* heeft deze woorden: »Ik geloof in éénen »God, den Almagtigen Vader.... En in éénen Heer, »Jezus-Christus, Gods eeniggeboren Zoon, God van God, »Licht van Licht, waren God van den waren God, ge»boren en niet gemaakt; van één wezen met den Vader, »door wien alles gemaakt is. Die om ons menschen en »om onze zaligheid, is nedergedaald uit den Hemel... »en is mensch geworden," enz.

Nog naauwkeuriger is de *Zondags-præfatie*. »Het is »waarlijk eene waardige en regtvaardige, behoorlijke en »heilzame (verrigting), dat wij u altijd en overal dank»zeggen, Heilige Heer, Almagtige Vader, Eeuwige God. »Die met uwen eeniggeboren Zoon en den H. Geest, »één God zijt, en één Heer, niet in de eenheid »der afzonderlijke Personen, maar in de eenheid der »Drievuldigheids-zelfstandigheid. Want hetgene Gij ons »van uwe heerlijkheid hebt geopenbaard, datzelfde ge»looven wij, zonder onderscheid, ook van uwen Zoon, »ook van den H. Geest," enz.

Na deze belijdenissen, die als zoo vele toortsen het offer voorlichten en omschijnen, volgt dat offer zelf. De Misse eindigt met de eerste verzen van het Evangelie van Joannes, ten allen tijde erkend als eene verdediging der Godheid van Jezus, tegen de eerste ketters.

Onnoodig is het, den latijnschen tekst der aangehaalde stukken hier in te lasschen; zij zijn in menig kerkboek voorhanden. Maar van meer belang zijn eenige bemerkingen. Hoe juist en doelmatig sluit hier alles in elkander. Millioenen individuën, eerst door de belijdenis des Geloofs in het H. Doopsel en bij de eerste H. Communie met de Kerk vereenigd, herhalen dagelijks, zoo allen te zamen, als elk voor zich, door eene vrijwillige aansluiting, dieżelfde belijdenis, datzelfde: »Ik geloof." En daar de liturgische orde, volgens een algemeen gevoelen, dagteekent van die tijden, toen de Kerk verademing genoot, door het ophouden der vervolgingen, maar zich moest verweeren tegen de ketterijen, is het duidelijk, dat die toen vastgestelde orde, geene invoering is van nieuwigheden, maar eene meer juiste bepaling en omschrijving van 'tgeen reeds plaats had in de katakomben, waar de eerwaardigste der Bisschoppen en Priesters, in het midden eener groote menigte van nieuw bekeerden, vóór de offerande de gemeenschappelijke geloofsbelijdenis aan God opdroegen. Zoo wordt nog in onze dagen »het toebetrouwde Pand" bewaard, even als in die der eerste Christenen; zoo wordt het overgeleverd van hand tot hand, tot aan het einde.

Dit tafereel, toegelicht door de geschiedenis, geeft ons overigens te kennen, hoe moeijelijk het is de veranderingen aan te wijzen, van welke men de Kerk beschuldigt. Altijd hetzelfde, voor allen en voor ieder in het bijzonder, en met hetzelfde gezag van boven, met dezelfde aanneming van onder, — zoo sluit zij toch wel alle nieuwigheden uit.

Ook de individueele adhæsie van elk der kinderen onzer Kerk, is van eene groote, zedelijk verbindende kracht. Dat »ik *geloof*, wij *gelooven*," met mond en hart geuit voor het aanschijn des Almagtigen, heeft toch iets verbindends, het is eene plegtige handeling, die jegens den natuurgenoot zoude binden op straf van eerloosheid; die eene verdoemeniswaardige valschheid jegens God zoude zijn, als men ze niet meende of niet hield. Maar, daar (volgens ons geloof) de Kerk leert uit Goddelijk gezag, zijn wij gerust in onze belijdenis, en doen die met vastheid van overtuiging. De kritiek kan tegen zoodanige orde van zaken wel keffen; maar daarbuiten iets aanwijzen wat beter geordend is, dat kan zij niet. Het is dan ook zeer natuurlijk dat wij ons verheugen, omdat wij geene weezen zijn, noch door elken wind van leering geslingerd worden; en dat wij op de Kerk toepassen alles wat gezegd is van de hechtheid des ouden Jeruzalems. Is niet bij haar het gezag, de orde, de waarheid, — waar zal men die dan elders vinden? Zal men de aarde rondreizen, en alle volken, oude en nieuwe, ondervragen? Dit is gedaan; maar zonder vrucht. Zal men (zoo als Marron en vele anderen) zich wagen in de nevelen der wijsgeerte, des onderzoeks en der onzekerheid? Men loopt dan gevaar van een vertwijfelend leven, zonder licht, rust noch geluk. De Katholijke Kerk alleen beantwoordt aan de waarachtigheid Gods en de behoeften der menschheid, boven alles wat nog is opgekomen in 's menschen gedachten. Zij heeft niets tegen zich, dan de *eigenzinnigheid*, welke eene ziekte van hart en geest is.

Zullen de Hervormden, die op het blijvend bezit van ons-alter vaderen erfgoed prijs stellen, en den wil benevens de geestkracht hebben om dit te behouden, niet door Filosofen, Materialisten, Pantheisten of Sceptieken (zoo als zelfs ons Akademiesch onderwijs ze weldra zal kweeken) verdrongen worden, dan is het hoog tijd dat ze hunne maatregelen nemen. Het is met hen gedaan, wanneer zij blijven in de gemeenschap met diegenen, welke twijfelen of ontkennen; zij moeten zich van hen scheiden door *belijdenis des geloofs aan de Godheid des Zaligmakers, zoo verstaan als die* TIJDENS DEN UITGANG *door alle Christenen erkend werd.*

Rome intusschen, ofschoon ook door hen aangevallen, zal in het belang van geheel de wereld, des noods geheel alleen, den ouden strijd voortzetten, het stof afschuddende dat men op haar werpt, en van de overwinning zeker. Rome, dat nooit verandert, leeft altijd; wat verandert, is vergankelijk en sterft. Rome alleen kan de wereld behouden, Gods gramschap verbidden, de menschen verbeteren en den krater blusschen van den vuurberg, die sedert 60 jaren vernieling uitstroomt, en nog kokende onder onze voeten, in zijne rust eene uitbarsting voorbereidt, waarbij de gruwelen van 1793 en 1848 slechts kinderspel zouden zijn.

(1) Medegedeeld. Zie N°. 1558 en 1629.

Drieërlei grief wordt door den Eerw. heer Brouwer, in zijn *Beroep*, tegen zekere protestantsche polemiek ingebragt en met onomstootelijke bewijzen gestaafd:

»De polemiek tegen onze Kerk beschuldigt zonder bewijs; zij bezigt vaak lage spotternij, en misbruikt de H. Schrift, op eene wijze, beneden alle kritiek.

»Zij verhaalt lang wederlegde feiten der geschiedenis, en wijst ons leeringen aan, die wij verfoeijen."

Intusschen mag er, volgens den Eerw. heer Brouwer, melding gemaakt worden van eene eerlijker polemiek, tegen de Katholijke Kerk gevoerd.

»De drie beschuldigingen tegen *zekere* protestantsche polemiek uitgebragt, betreffen niet *elke* polemiek. Ook onder de protestantsche geleerden vindt men, en wel vooral onder de *wezenlijk geleerden*, mannen, die niet alleen met eerbied van de Moederkerk spreken, maar die het zeker ook verre beneden zich zouden achten, hunne landgenooten te schelden en gehaat te maken."

De aanmerking is allezins juist. Tallooze bewijzen zouden, om haar te staven, kunnen aangevoerd worden. Vooral wanneer men ze buiten de grenzen van Nederland wil gaan opsporen. Binnen zijne grenzen toch zijn mannen van den stempel als de schrijver van de *Aphorismen* in den *Gids*, de in zoo hoopvollen leeftijd verscheiden des Amorie van der Hoeven, *rari nantes in gurgite vasto*, en, wij weten naauwelijks — die ze kent; verpligt ons met ze ons aan te wijzen — welke geleerde werken van Nederlandsche Protestanten op te slaan, om er het woord in te vinden, dat getuigt van »eerbied voor de Moeder-Kerk."

Zoo veel is zeker — de Eerw. heer Brouwer herinnert het niet te onpas — dat onze arbeid vruchteloos zou zijn, indien wij tot dat doel de geleerde werken van den heer Mr. G. Groen van Prinsterer gingen doorbladeren. Behoeft men soms nog daarvoor bewijs? Men hoore dan, wat deswege met juistheid door den Eerw. heer Brouwer wordt aangestipt.

»Is b. v., dus vraagt hij, de heer G. Groen van Prinsterer niet in den lande bekend als een *geleerd* man? — Welnu, noemt het blad, door dien heer geschreven, of ten minste gepatronneerd, niet onze Kerk evenzeer afgodisch als *de Fakkel*? De heer Groen kent Katholieken, gaat met hen om, leest katholieke geschriften, moet weten, dat wij afgoderij als den grootsten gruwel verfoeijen, en evenwel... (1)

»De heer Groen zegt de geschiedenis te beoefenen; doch dit ontslaat hem niet, paradoxen als deze te bewijzen, »het Protestantismus is oud, het Papismus is nieuw."

»Wat verstaat hij door Protestantismus?

»De complexus van leerstukken, door Luther, Calvijn, Zwingli aangenomen, en verdedigd; de geloofsbelijdenis van Augsburg, Dordrecht, enz. — of, in 't algemeen, het protesteren tegen de waarheid?

»In 't eerste geval, is het Protestantismus, hoe de heer Groen zich ook keeren of wenden moge, zijftien eeuwen te jong, om de Apostolische Kerk van Christus te kunnen zijn. Er zijn wel van tijd tot tijd dwaalleeraren geweest, die een of ander leerstuk verkondigden, later

(1) Zie den *Nederlander* N°. 636 en 637.

door Luther e. s. omhelsd; maar het Lutheranismus en Calvinismus is geboren in de XVIde eeuw.

»Het Protestantismus in den tweeden zin, is begonnen door satan in 't Paradijs.

»Het Papismus is nieuw, wat beteekent dit?

»Dat op het Concilie van Trente, gelijk het in den *Nederlander* wordt voorgesteld, eene nieuwe leer ontstaan, of een nieuw stelsel is aangenomen.

»Dit moge men aan het onwetende volk der Veluwe kunnen diets maken — de heer Groen moet beter weten! Dat hij een enkel leerstuk noeme, dat niet te voren algemeen in de Kerk geloofd werd; dat hij aantoone, dat de Kerk veranderd is, en, kan hij dit niet, waartoe moeten dan zulke paradoxen dienen?"

Tot zoo verre de eerw. heer Brouwer, en dit weinige, waaraan nog zóó veel zou kunnen toegevoegd worden, volsta ten bewijze, dat wij tot nu toe den heer Groen nog niet in één adem mogen noemen met mannen als Voigt, als Vinet, als Nevin, als von Gerlach, als de overledene des Amorie van der Hoeven; dat wij hem nog niet in één adem mogen noemen met »die *wezenlijk geleerden*, die niet dan met eerbied van de Moederkerk spreken." Indien het de moeite loonde, zou het ons zelfs ligt vallen, evenzoo te bewijzen, dat zijn dagblad het niet eens meer beneden zich acht »zijne landgenooten te schelden en gehaat te maken" — sints de Katholijken, bij de jongste verkiezingen, hem hunne ondersteuning onthouden hebben, omdat hij niet langer door hen vertrouwd werd. Doch waartoe ons die moeite te geven? Men neme slechts het eerste het beste Nommer van den *Nederlander* ter hand, en men zal niets anders van noode hebben om er overtuigd van te worden, dat hij jaloersch is op de laauweren van den *Fakkel!*

Mogen intusschen — en hiermede besluiten wij ons overzigt van den jongsten arbeid des Eerw. Brouwer — mogen veler Protestanten oogen, door zijn *Beroep*, opengaan voor den hoogst lakenswaardigen aard van de aanvallen, welke de Katholijke Kerk in Nederland te verduren heeft, en mogen zij dienvolgens bewogen worden tot regtvaardiger beoordeeling zelfs van die zoo vaak miskende en belasterde Kerk.

Terwijl nog geen der bladen, welke in de ten onzent bestaande geheime protestantsche Genootschappen bijzonder belang stellen, terwijl noch de *Kerkelijke Courant*, noch de *Evangelische Kerkbode*, noch de *Fakkel*, noch de *Nederlander* van de onlangs bij onzen Uitgever verschenen *Memoire* eenige notitie schijnen te nemen, begint het Buitenland zich daar wel aan te laten gelegen zijn.

Men leest in de laatste aflevering van het te Luik verschijnende *Journal Historique et Littéraire*, ter aankondiging des *Mémoire sur les sociétés secrètes protestantes dans les Pays-Bas*, het volgende:

»Al die genootschappen hebben een gemeenschappelijk doel, dat is om de Katholijken te benadeelen en dat wel voornamelijk in hunne stoffelijke belangen. Het Protestantismus verdeeld, verbrokkeld en zonder beginsel of eenheid, is niet langer meer in staat, om op het gebied der Leer te strijden. Doch het wil, ten allen koste, de tijdelijke voordeelen behouden, die het sedert den tijd der hervorming genoten heeft. Dien tengevolge zijn die geheime genootschappen ontstaan, die wij thans beginnen te leeren kennen; de schrijver dezer nieuwe *Memoire* levert ons te dien aanzien kostbare inlichtingen, die de algemeene aandacht zullen trekken. Het boekje eindigt met de lijst der verschillende komités van het geheim genootschap *Unitas*. Behalve het hoofdkomité, waarvan de heer van Dam van Isselt voorzitter is, telt *Unitas* niet minder dan 41 gewestelijke komités."

»Nimmer zouden de Belgen in zulk een grimmigen haat tegen de Hollanders zijn ontstoken geworden, bijaldien de Nederlandsche regering niet twintig jaren lang hunne godsdienstigen zin miskend en gehoond had. Paulus, uit Heidelberg, die toenmaals zijn onbeduidend werk over het leven van Jezus uitgaf, werd door de Nederlandsche regering geraadpleegd, welke hoogleeraren bij de Belgische Universiteiten moesten aangesteld worden, en Paulus heeft b.v. Ernst Munch daartoe bevorderd. Zulke misvattingen der regeringen kunnen niemand meer benadeelen dan de regeringen zelven. Wie protestantische rationalisten laat beschikken over speciaal-katholijke aangelegenheden, handelt niet alleen gewetenloos, maar ook onstaatkundig." Aldus leest men in *Wolfgang Menzel's Literaturblatt*, Num. 56 van 14 Julij 1852.

»Wij zijn in staat te verzekeren, zegt de *Echo Universel*, dat de heer van Sonsbeek, Minister van Buitenlandsche Zaken, zijn ontslag als zoodanig zal indienen op het einde der tegenwoordige zitting van de Staten-Generaal."

Gisteren morgen is te 's Gravenhage uit Parijs gearriveerd de heer J. P. baron Aersen Beijeren van Voshol, onze sekretaris van legatie aldaar. Onmiddellijk begaf hij zich naar het ministerie van Buitenl. Zaken.

Te Rotterdam is gisteren, bij eene eerste stemming, tot lid der Provinciale Staten van Zuid-Holland verkozen: Jhr. A. L. Goonen, met 117 van de 151 geldige stembriefjes.

Uit Zeeland wordt gemeld, dat bij de vergravingen, die door de Ooster-Schelde-maatschappij te Hansweerd, onder de gemeente Kruiningen, zijn aangevangen, zooals gewoonlijk bij dergelijke werken in die en in de naburige provinciën, op eene diepte van twee en meer ellen onder den tegenwoordigen bovengrond, merkwaardige overblijfselen van een vroeger leven gevonden worden, zoo als: boomstammen, die blijkbaar door eene ontzettende kracht van hunne oostwaarts neergeworpene toppen beroofd zijn: dieren-koppen, die nog vrij gaaf zijn, enz. Deze en andere verschijnselen duiden aan, dat daar ontzettende overstroomingen hebben plaats gehad, en wel naar men gist, in de vijfde eeuw onzer jaartelling; de in de derrie-lagen gevondene boomstronken althans zouden naar de meening van den berigtgever (*Goedsche Cour.*) behooren tot den tijd der standbeelden, gelofte-steenen, enz., welke vroeger op het strand van Domburg, insgelijks in de derrie aangetroffen zijn. (*H. Ct.*)

Uit Goes wordt van den 6den dezer gemeld: Gisteren hadden wij hier weder een dier hevige onweders, die anders in onze streken zeldzaam zijn. Van 4 tot 6 ure in den namiddag hing de bui bijna voortdurend boven deze stad, en ontlastte zich door de felste bliksemstralen en donderslagen, waarbij men onwillekeurig aan rampen dien ten gevolge denken moest. Hoewel er geene ongelukken in onze stad of omstreken te betreuren zijn, ondervond men echter den invloed van het hevige onweder. Ten eerste sloeg de bliksem in een huis in de voorstad alhier, verbrijzelende den schoorsteen en een gedeelte van het dak des gebouws, alsmede eenig huisraad, dat zich in hetzelve bevond; ten andere werden eenige boomen door het weder getroffen en verbrijzeld; maar ten derde, bejegende den wagen, die met passagiers van het Wolfaartsdijksche veer naar onze stad reed, bijna een groot onheil. De bliksem toch sloeg kort bij het rijtuig neder, zoodat de passagiers den schroeijenden en verdoovenden invloed ontwaarden; de koetsier werd achterover geworpen, en de paarden zouden gewisselijk zijn doorgegaan, zoo niet een der reizigers, de heer van der Lek de Clerq, lid van de Eerste Kamer der Staten Generaal, tegenwoordigheid van geest genoeg bezeten had, om onverwijld de lijnen te grijpen, de paarden in te houden en alzoo grooter onheil te voorkomen.

Z. M. heeft benoemd tot auditeur bij den [illegible] Moleschott, en tot kantonregter te Nieuwer Amstel, Mr. O. L. G. F. Aberson, thans plaatsvervangend kantonregter aldaar.

Zijne Majesteit heeft 1°. de generaal majoors P. R. Falter, kommandant van het personeel der artillerie; H. G. Seelig, gouverneur der Koninkl. Akademie voor de Zee- en Landmagt; H. A. Hart, kommandant der 4de brigade infant., belast met de waarneming van het provinciaal kommandement van Gelderland, Utrecht en Overijssel; Jhr. J. T. Serraris, kommand. der 1ste brig. inf belast met het opperbevelhebberschap van de vesting Maastricht en van de troepen in het Limburgsche, en C. A. H. Goetz, kommand. der 3de brig. inf., belast met de waarneming van het Provinciaal kommand. van Friesland, Groningen en Drenthe, op grond van langdurige dienst, op pensioen gesteld en het bedrag daarvan bepaald voor ieder op *f* 2400; en 2°. aan de hiervorengenoemde generaal-majoors Falter, Seelig, de Hart en Jhr. Serraris den rang van luit-gen. toegekend, met bepaling, wat de twee eerstgemelden betreft, dat zij in de betrekking van lid van het komité van defensie worden gehandhaafd.

3°. den rang van luitenant-generaal verleend aan den generaal-majoor jhr. J. T. van Spengler, Zijn adjudant in buitengewone dienst en laatstelijk Minister van Oorlog;

4°. met wijziging in zooverre van het bepaalde bij de besluiten van den 19den October 1843, N°. 55, en 27 December 1851, N°. 57, vast te stellen dat de bij den generalen staf en de bij den staf van het wapen der kavalerie uitgetrokken opper-officier zal zijn luitenant-generaal, of generaal-majoor, op een jaarlijksch traktement, in vredestijd, van *f* 5500 en in verband daarmede

5°. benoemd: bij den generalen staf, tot luitenant-generaal den generaal-majoor C. baron Nepveu, chef van dien staf, Hoogstdeszelfs adjudant in buitengewone dienst; bij den staf van het wapen der kavalerie, tot luitenant-generaal den generaal-majoor J. F. graaf Du Monceau, kommandant der brigade kavalerie, Hoogstdeszelfs adjudant in buitengewone dienst; bij den staf van het wapen der infanterie, tot generaal-majoor en kommandant der 1ste brigade infanterie, tevens belast met het opperbevelhebberschap der vesting Maastricht en der troepen in het Limburgsche en met de funktien van provinciale kommandant aldaar, voor zooveel de werkzaamheden der nationale militie betreft, den kolonel S. T. A. Hubar, thans kommanderende het 8de regement infanterie; tot generaal-majoor en kommandant van de 3de brigade infanterie, tevens belast met de funktien van provincialen kommandant van Friesland, Groningen en Drenthe, den kolonel H. F. K. Duijcker, thans kommandant van het regement grenadiers en jagers, Hoogstdeszelfs adjudant in buitengewone dienst; tot generaal-majoor en kommandant van de 4de brigade infanterie, tevens belast met de funktien van provincial. kommand. van Gelderland, Utrecht en Overijssel, den kolon. L. J. de Petit, van de generale staf; bij den staf van het wapen der artillerie; tot luitenant-generaal, inspekteur van het wapen, den generaal-majoor M. H. Steenberghe, thans direkteur der eerste artillerie-direktie, belast met de funktien van direkteur van 's Rijks gieterij van metalen geschut; tot generaal-majoor en direkteur der eerste artillerie-direktie, belast met de funktien van direkteur van 's Rijks gieterij van metalen geschut, den kolonel W. F. Heijdenreich, kommandant van het 2de regement vesting-artillerie; tot generaal-majoor en gouverneur van de koninklijke akademie voor de zee- en landmagt, den kolonel jhr N. K. ridder van Rappard, kommandant van het regement veld-artillerie.

Blijkens eene door Zijner Majesteits konsul-generaal te Napels medegedeelde bekendmaking, zullen voortaan zoowel de inwoners van het land zelf als de vreemdelingen, die zich in het Koningrijk der beide Siciliën wenschen te begeven, in het bezit moeten zijn van een paspoort, hetwelk noodwendig voorzien zal moeten zijn van het visum der Napolitaansche legatie, gevestigd in het land of op de plaats van hun vertrek, zoomede van dat van al de Napolitaansche legatien, gevestigd in de landen welke de reizigers zullen doortrekken. Gezegde maatregel zal met den 1sten October eerstkomende worden toegepast. Zij die, te rekenen van dat tijdstip, zich aan de grenzen van het koningrijk mogten vertoonen, zonder opgemelde formaliteit in acht genomen te hebben, zouden gevaar loopen van afgewezen te worden.

'sGRAVENHAGE, 9 Sep. Door de leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal zal op aanstaanden Woensdag, den 14 dezer, op het groot stedelijk badhuis te Scheveningen, een groot diner aan hunnen Voorzitter worden aangeboden.

— De baron von Wedell, luit-generaal en militair gouverneur van Belgie te Luxemburg, is met zijn adjudant en gevolg in deze residentie aangekomen en aan het hôtel *de Oude Doelen* afgestapt. Zijne komst staat in verband met den aanleg van een spoorweg in Luxemburg, weswege hij met de Regeringen van Nederland en Belgie in onderhandelingen zal treden.

— Ingevolge uitnoodiging van het Departement van Binnenlandsche Zaken, zijn de gemeentebesturen verzocht om op de certifikaten van goed gedrag, af te geven aan inwoners hunner gemeente, die zich voor de koloniale dienst wenschen te verbinden, in het vervolg te teekenen, of de belanghebbenden vroeger een of meer vonnissen ten hunnen laste hebben gehad, en zoo ja, de misdrijven te vermelden, welke tot die veroordeelingen hebben aanleiding gegeven.

De heer Mr. W. B. Donker Curtius van Tienhoven, President van den Hoogen Raad der Nederlanden, bevindt zich nog altijd in lijdelijken toestand, alhoewel hij den nacht van heden vrij rustig heeft doorgebragt.

ROTTERDAM, [illegible] Het [illegible] beeld [illegible] verdienstelijken stadgenoot, den heer J. Strackee, en bestemd om den gevel van het fraaije beursgebouw te dezer stede se versieren, is gisteren middag in de daarvoor bestemde nis geplaatst. Nopens den dag der ontblooting van dit beeld is nog niets bekend. Men verwacht dit echter binnen weinige dagen. (*N. R. Ct*)

ARNHEM, 7 Sept. Gepasseerde Zondag is alhier de tentoonstelling definitief gesloten. Het getal bezoekers gedurende de zes weken van hare openstelling heeft het aanzienlijk getal van 71,243 bedragen.

Gisteren zijn de kommissarissen in het hotel *het Zwijnshoofd* aan een vriendschappelijken disch vereenigd geweest, waar menige toast op vorst en vaderland en op hun welzijn en bloei is ingesteld geworden. Heden zal den weeskinderen en allen, die in liefdadige gestichten zijn opgenomen, onder behoorlijk toezigt, vrije toegang op de tentoonstelling verleend worden, waarna al deze bezoekers door de heeren den Doktor en Mayer, pachters van het Café restaurant, kosteloos in de tent dier restauratie zullen worden onthaald. De uitkomst der tentoonstelling heeft de verwachting verre overtroffen, en zoowel aan de stad zelve als aan de inwoners zeer belangrijke voordeelen opgeleverd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN

FRANKRIJK.

PARIJS, 9 Sept. Men spreekt nog van niets anders dan van de reis van den Prins-President. Deze is het onderwerp van alle gesprekken in de hoofdstad. Ook zegt men dat eene vermindering van het leger, eene wijziging in de administratie, enz. zullen plaats hebben, doch het eerste alleen schijnt eenige kans op verwezenlijking te hebben.

De Prins-President zal zich over zee van Marseille naar Toulon begeven, en wel op het oorlogschip *Napoleon*, terwijl hij zal gevolgd worden door het geheele eskader van de Middellandsche Zee, hetwelk zich te Napels bevindt, maar bevel heeft ontvangen, om naar Toulon terug te keeren.

Aangaande het huwelijk van den Prins-President, alsmede betreffende de herstelling van het Keizerschap blijven de geruchten zeer uiteenloopen. Thans wordt er

getwist welke van de twee gebeurtenissen de andere vooraf zal gaan. Maar 't fraaiste is, dat nog met zeer weinig zekerheid aangaande deze aangelegenheden iets kan gezegd worden.

De verkiezingen voor de gemeenten gaan thans hun gang, maar wekken weinig belangstelling.

— Men verneemt, dat alleen de minister van oorlog Lodewijk Napoleon op zijne geheele reis zal vergezellen. De minister van Staat zal daarentegen Parijs niet verlaten, terwijl de overige ministers elkander bij Lodewijk Napoleon zullen afwisselen, al naar mate zij vertrouwd zijn met de plaatselijke gelegenheid. Dien ten gevolge zal de heer de Maupas Lodewijk Napoleon tot Moulins begeleiden, de heer de Persigny tot Dyon, de heer Ducos tot Toulon en Rochefort, en de heer Magne tot Angoulême.

— De generaal Gemeau, opperbevelhebber van de Fransche troepen in Italie, is binnen deze hoofdstad aangekomen. Dit geeft van zelf tot vele gesprekken aanleiding.

— De gemeenteraad van Dyon heeft een onbeperkt krediet toegestaan voor de ontvangst van den President in die stad.

— Hoewel het tijdstip voor de verkiezingen, ter aanvulling van de in de Wetgevende Vergadering bestaande vakatures [illegible] schijnt nog niets aangaande de keuze der kandidaten, noch van de zijde des gouvernements, noch van de zijde der oppositie uit te lekken.

— Het verschil tusschen Frankrijk en Keizer Soulouque is vereffend. Frankrijk zal 15,000 piasters schadeloosstelling bekomen voor de verliezen, welke zijne onderdanen hebben geleden.

— Gen. Haynau heeft deze hoofdstad verlaten en zich weder naar Duitschland begeven.

— De bisschop van Nancy, Mgr. Menjaud, is benoemd tot ridder van het legioen van eer.

— Te Metz is onder trommelslag bekend gemaakt, dat op de mairie de petitien tot het herstel van het Keizerrijk ter onderteekening liggen.

— Het is thans stellig, dat den 15 dezer maand de spoorweg tusschen Bordeaux en Angoulême voor het publiek zal opengesteld worden.

— De 600 ellen diepe Artesische put van Grenelle levert gedurende het geheele jaar een' overvloedigen voorraad van warm water. Thans bestaat het plan, om eene maatschappij te [illegible] te trekken van het warme water, [illegible] verkrijgen. Deze maatschappij wil in de 48 wijken van Parijs 48 Artesische putten doen boren, elk 1000 ellen diep en van het hierdoor te verkrijgen warm water, wil men warme baden tot stand brengen, openbare wachthuizen oprigten (4 in elke wijk), warm water voor de huishouding verschaffen en eindelijk het water doen dienen tot verwarming der huizen, zoo als dit reeds in het paleis Luxemburg plaats heeft.

(*Per telegraaf*) PARIJS, 9 September. De nieuwe Oostenrijksche leening van 80 millioen guldens is gesloten met het Parijsche huis Gebroeders de Rothschild. Zij wordt uitgegeven in 5 pCts. tot den koers van 95 pCt., of in 2½ pCts. tot den koers van 48¾ pCt. De leening moet afbetaald zijn binnen den tijd van een jaar. Men kan alle termijnen vroeger storten met vergoeding van rente. De eerste storting is van 10 pCt.; de volgende 10 of 12 stortingen zullen kunnen gedaan worden in wissels op Weenen of in klinkende munt tot den wisselkoers van den dag.

De jongste berigten uit Zwitserland stellen dat land voor, als eene volmaakte rust genietende. De gisting in de kantons Freiburg en Neufchatel schijnt bijna geheel bedaard te zijn.

Het kamp van Thun, waarin de troepen van 8 kantons vereenigd waren, is den 5den dezer maand opgebroken, na schitterende manoeuvres verrigt te hebben, welke bijgewoond werden door den Koning van Zweden.

Volgens de Spaansche *Diario* zou de tegenwoordigheid der Britsche vloot voor Lissabon daar aanleiding geven tot veel ongerustheid. Zeker schijnt het te zijn, dat zij is ontboden door den Britschen gezant, tijdens [illegible] den heer Gurrett, ten gevolge hadden. Dit laatste zou echter voor het langer verblijf der vloot alle voorwendsels ontnemen. De onderhandelingen ter vervanging van den minister van justitie Seabra, schenen nog tot geen resultaat te hebben geleid. (*H.*)

MADRID, 3 Sept. Men zegt dat er tegenwoordig veel oneenigheid bestaat tusschen de bank en de schatkist; de bank, daartoe door een maatregel der regering uitgelokt, weigert haar ten minste vele en belangrijke faciliteiten, die zij tot nu toe verleende.

— Er is sprake van eene ministeriële wijziging; de ministers van oorlog, marine, koloniën en openbare werken zouden uit het kabinet treden.

— De negotiatie der schatkistbiljetten schijnt, volgens de *Heraldo*, in deze maand eenige moeijelijkheid te hebben ondervonden. Bankiers, die ze eenigen tijd geleden met graagte accepteerden, hebben die, welke hun vertoond werden, niet willen aannemen en geweigerd de reeds ingekasseerde te hernieuwen. Een der gevolgen hiervan is, dat de betaling der vervallen salarissen van de gouvernements-ambtenaren in deze maand buitengewoon lang vertraagd wordt en dat de ambtenaren die met de betaling belast zijn, slechts een gering gedeelte ontvangen van de som, die zij moeten uitkeeren.

— De bevolking van Madrid bedraagt thans 234,504 zielen.

ENGELAND.

LONDEN, 8 Sept. Het nationaal hervormings-genootschap heeft, bij cirkulaire, bekend gemaakt dat het alle ongeoorloofde middelen bij de verkiezingen, welke aan hetzelve ter kennis mogten komen, gestreng zal bestrijden.

— Men berekent, dat te Londen jaarlijks 30 millioenen schepels garst in mout overgegaan, en dat er meer dan acht millioenen vaten bier gebrouwen worden.

— In de vorige week zijn 10 schepen met landverhuizers en goederen uit de haven van Londen naar Australie vertrokken.

— Uit tijdingen van Boston maakt men op, dat het gouvernement der Vereenigde Staten nog niet geheel en al van de expeditie naar Japan had afgezien; de kommodore Perry, die zich te Halifax bevond, had althans bevel bekomen om met de *Mississippi* naar de voor die expeditie bestemde vloot, welke zich ter reede van Boston bevond, terug te keeren.

— Den 23 Aug. had er aan boord van de stoomboot *Franklin*, op ongeveer zes mijlen afstands van St. Louis, een ongeluk plaats, waarbij niet minder dan 15 personen het leven verloren en 30 personen zeer ernstige brandwonden bekwamen.

— In Mexiko is op nieuw een geschil opgerezen; namelijk tusschen de regering en den Franschen gezant, ditmaal ter zake van een Franschman, die gevangen was gezet; omdat hij zich niet wilde gedragen naar de Mexikaansche wetten op het huwelijk, maar zich voor den konsul zijner natie te Veracruz had doen trouwen.

— Berigten van de Kaap de Goede Hoop tot 3 Aug. ontvangen, bevatten weinig belangrijks; op den 24sten Julij had de kolonel Baller eene ontmoeting met de Kaffers gehad, waarbij ongeveer 100 van dezen op het slagveld waren gebleven.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 9 Sept. Onder de katholijke inwoners van Breslau loopen petitien rond aan den koning tegen het Jesuiten-edikt van den 16 Julij, dat de grondwettige godsdienstvrijheid verkort. De petitien worden nog versterkt door een *Promemoria*, 'twelk de kardinaal en vorst-bisschop van Breslau voor den koning heeft opgesteld en thans aan Z. M. zal overhandigen. Naar men verneemt moet er tusschen den Prelaat en den minister van binnenlandsche zaken en eeredienst een ernstig konflikt zijn opgerezen.

— Men schrijft uit Mecklenburg, dat de kamerheer Vrijheer v. d. Kettenburg zijnen huispriester naar Maintz heeft verzeld. Zoo heeft men dan daar het schouwspel beleefd, dat juist die regering, die zich in 1848 het diepst voor de revolutie in het stof gebogen heeft, thans vol moed en vermetelheid optreedt, nu het geldt een zwakken weerloozen priester te vervolgen!

— Men schrijft uit Schwerin: Het bevestigt zich, dat de bekeerling, de heer v. Suckow, van zijn ambt ontslagen is, naar men verneemt, op grond dat hij het geluk had in de orde der Jesuiten te zijn opgenomen.

— In Wurtemberg worden al de altaarsieraden, misgewaden, kruisen, missalen, kandelaren, biechtstoelen, enz. enz., toebehoorende aan het klooster Rottenburg, ten voordeele der schatkist verkocht. Een waardig schouwspel van hebzucht en heiligschennis, bijzonder geschikt om aan het volk eerbied voor het regt van eigendom in te boezemen!!

— Te Frankenthal is een proces begonnen tegen den Joodschen woekeraar Jakob Woll, te Dürkheim. Er moeten niet minder dan 600 getuigen gehoord worden. Die schurk moet reeds ontelbaar vele lieden ongelukkig hebben gemaakt.

— Als een staaltje van de krijgshaftigheid der *N. Pr. Ztg.* leest men in de *Lith. Corr.*:

»De *N. Pr. Ztg.* herhaalt hare oude beschuldiging, dat Oostenrijk met al zijne krachten er naar streeft, om de tolvereeniging te ontbinden, hetzij op diplomatieken weg, hetzij zelfs door buskruid. Door de in geval van nood door eene bondsexekutie ondersteunde bewering, dat Brunswijk en de Thuringsche Staten niet uit de in weerwil van Pruissen's opzegging nog bestaande tolvereeniging mogen treden, wil men Pruissen isoleeren en de tolquæstie aan de Bondsvergadering brengen. De *Kreuzzeitung* denkt werkelijk aan de eventualiteit, dat men te Weenen de hand aan den degen zoude slaan, en zij verzekert dat Pruissen den toegeworpen handschoen zoude oprapen."

— Met de slooping der vestingwerken te Rensburg zal op 17 dezer een aanvang gemaakt worden. De minister van oorlog zou voorloopig 500 man tot dezen arbeid hebben aangewezen.

BERLIJN, 9 Sept. Men verneemt dat de Koning voornemens is de Koningin te Ischl af te halen.

— De Aartsbisschop van Parijs zal op zijne terugreis van Weenen, Berlijn bezoeken en er eenige dagen vertoeven.

— Den 3 Sept. is te Warschau met veel plegtigheid gevierd de 26e verjaardag der kroning van den Russischen Keizer.

WEENEN, 8 Sept. De nieuwe leening van 80 millioen florijnen is aangekondigd en gunstig ontvangen door de beurs. Van deze 80 millioen zullen 20 millioen gebezigd worden tot spoorweg-ondernemingen, 25 millioen tot amortisatie van papierengeld en 15 millioen tot gedeeltelijke afbetaling aan de bank van de schuld ten laste van den Staat.

— De *Triëster Ztg.* berigt uit Konstantinopel, dat de portefeuille van oorlog aan Omer Pacha was aangeboden, doch dat de onderhandelingen waren afgebroken, ten gevolge van niet te voldoene eischen zijnerzijds. Hij was op zijn post te Monastir teruggekeerd. De rekrutering in Bosnie en in de Herzogewina is begonnen.

— De kwestie nopens het Heilige graf is beslist; de Porte zal de koepel op eigen kosten laten bouwen.

— Men meent alhier te weten dat de Belgische regering op de Oostenrijksche nota betreffende het voorgevallene met den gen. Haynau geantwoord heeft, dat zij het gestrengste onderzoek zoude laten doen en de schuldigen ten gestrengste zoude doen straffen.

— Men schrijft uit Cattaro, dat zich binnen kort eene deputatie naar Weenen zal begeven, om den Keizer te verzoeken, dat Montenegro, even als door Rusland, ook door Oostenrijk als een onafhankelijke staat erkend worde.

ITALIE.

Uit Chambery wordt gemeld, dat de hertogin van Orleans St. Gervais den 4 dezer verlaten heeft, zich begevende naar Eisenach.

De militaire akademie van Modena, die in 1848 gesupprimeerd was, zal, met eenige veranderingen, hersteld en op 1 Nov. geopend worden.

De beroemde schrijver en uitvinder van onderscheidene physische instrumenten en toestellen, de kanunnik Angelo Bellani, lid van het Lombardysche instituut van wetenschappen, kunsten en fraaije letteren, is dezer dagen te Milaan overleden.

BELGIE.

BRUSSEL, 9 Sept. De generaal baron v. Wedell, militair gouverneur van Luxemburg, is naar 's Gravenhage vertrokken.

— De Antwerpsche typografen zijn uitgenoodigd ter bijwoning eener vergadering op 12 September, ten einde over een adres aan de Kamer te beraadslagen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND,

AMSTERDAM, 10 September.

ONDERTROUWD (9 Sept.): J. van Mill met A. C. Vos.

GETROUWD (9 Sept.): D. Dorbeck met M. J. Felje. - G. H. Fromberg met A. H. Brante. - P. Wm. B. Mereday met E. A. Schelte. - J. A. Lintvelt met A. Vletor.

BEVALLEN (9 Sept.): R. Mendes da Costa, geb. Teixeira de Mattos, Z.

OVERLEDEN (6 Sept.): Antje Gies, wed. L. Hesta, 51 j. - N. Dirksen, geb. van Santen, 68 j.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 9 Sept. Heden zijn verkocht 25, [illegible] 50, 20 vaten Maryland Tabak, per *Bessel*; 30, 20 vaten Virginie Dito, per *Finland*.

Heden zijn afgedaan 10,000 Ned. ℔ prima Palmolie, zijnde een gedeelte der op gisteren in veiling opgehouden kwantiteit, à ƒ 17¾ per 50 Ned. ℔ [illegible] hooger dan gisteren in veiling voor deze sortering is betaald geworden.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 10 Sept. Poolsche Tarwe op de verlaagde prijzen met veel handel: roode prijshoudend, verkocht in Entr.: 132 ℔ Rostocker ƒ 270; in cons.: 129, 130 ℔ h. Pools. ƒ 290, 293; 128, 129 ℔ dito ƒ 290, 295; 130 ℔ witb. dito ƒ 305; 129 ℔ dito ƒ 293.

Rogge ruim prijshoudend, verkocht: 125 ℔ Pruiss. ƒ 198, 200; 123 ℔ dito ƒ 195.

Garst, Haver en Boekweit zonder handel.

Koolzaad. Vrielsch 51½ £. Op 9 vaten Olie in Sept. [illegible] 53; Oct. 54 £. *Raapolie* op 6/w. ƒ 32; Vliegend ƒ 31; [illegible] Mei ek. ƒ 33½, ¼; Oct. ƒ 30¾, ½; Nov. ƒ 31¼, ½; Dec. ƒ 32[illegible] *Lijnolie* op 6/w. ƒ 32¼; Vliegend ƒ 31¼. *Hennepolie* op 6/w. ƒ 39; Vliegend ƒ 38.

ROTTERDAM, 9 Sept. Tarwe. 161/2 ℔ oude [illegible] ƒ 302; 163/2 ℔ jar. dito ƒ 290. — Rogge. [illegible] ℔ nieuwe Archangel ƒ 175; 142/2 ℔ Arendsburger ƒ [illegible]

SCHIEDAM, 9 Sept. Moutwijn ƒ 14,[illegible] Jenever ƒ 17,[illegible] Amst. Proef ƒ 19, per Ned. vat zonder fust zonder de belasting.

DELFT, 9 Sept. Boter *f* 32 a 38.

ANTWERPEN, 9 Sept. *Granen* De prijzen souteneeren zich, doch de handel is onbeduidend.

Rijst. Er zijn verkocht 805 z. Arracan *uncleaned.*

Ruwe Suiker. Er zijn gedaan 237 k. blond Havana.

LONDEN, 8 Sept. *Ruwe Suiker. Vreemde.* Met meer vraag voor zeilende ladingen; sommige houders willen niet tot vorige prijzen afgeven. *Geraffineerd.* In Gestampte gaat weinig om en de prijzen neigen tot daling.

Koffij De vraag voor Plantage Ceylan blijft aanhouden tot gesouteneerde prijzen.

Granen. Het weder was gisteren en heden zeer vochtig; de aanvoeren waren matig; sedert Maandag bedroegen dezelve: 7640 qrs. Tarwe, 430 qrs. Garst, 10,510 qrs. Haver, 420 z. en 1150 v. Meel.

LIVERPOOL, 7 Sept. *Katoen.* Er zijn gedaan 5000 b. De markt sloot tamelijk ferm tot vorige prijzen.

BORDEAUX, 7 Sept. *Voorloop.* Armagnac 60; Marmande 58. De disponibele 3/6 blijft op 96 fr.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		9 SEPT. 4½ u. gebl.	10 SEPT.	4 u. gebl.
NEDERL. Werkel. Sch. à 2½ pCt.		64¾	64¾	64¾ 64$\frac{11}{16}$
Dito Dito	3	77¾	77$\frac{11}{16}$	77¾
Dito Dito	4	96¾	96$\frac{13}{16}$	96¾ 96$\frac{13}{16}$
Dito Obligatien O. I.	4	96½	96¾	
Amortis. Syndic.	3½	95¼	95¼	
Handel-Maatschappij	4½			
Aand. Rijn-Spoorweg.				
Aand. Holl. S. M.				
Obligatien				
BELGIE, Obligatien 1844				
Cert. bij de Belg. Bank.	2½			
Dito bij Rotsch. en Volksv		52¾		
FRANKRIJK, Obligatien	3			
SPANJE bij *Ardoin* 1835	5			
Dito Nieuwe	1			
Dito 2/m. Deferred		22$\frac{1}{16}$	22¼	
Dito	3	49$\frac{11}{16}$		
Dito Binnenl. 2400 P.		45¾	45¾	
Coup. Bewijzen.		2$\frac{1}{16}$		
Amortisable Schuld		6⅞	6$\frac{1}{16}$	
PORTUGAL te Londen	5	43¼	43¼	43¼ 43¼
Dito Dito	4	40$\frac{7}{16}$	40⅛	40⅛ 40$\frac{7}{16}$
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	109	108⅞	
Dito Dito 1828 en 1829	5	107½	107¼	
Cert. bij d°. 1831 en 1833	5	96⅞		
Dito	4½			
Dito bij *Hope*	4	91⅞	91⅞	
Dito bij *Stieglitz en C°.*	4	91$\frac{15}{16}$		
Dito bij id. 5de Serie	4	91		
Cert. te Hamburg	5	101½	101¼	
Inschrijving in Assignat.	6			
Cert. van dito		72¾	72½	
POLEN, Aand. à fl. 500				
Dito met Lot.	300			
AMERIKA, Bank-Actien				
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 *f*				
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	78¼	78	78¾
Dito 1847	2½	40¼	40$\frac{9}{16}$	
Dito 1851	2½	40$\frac{7}{16}$	40$\frac{7}{16}$	40¼
Dito Nieuwe	5	90$\frac{11}{16}$	90¾	91 91
Dito Bank bij *Goll en C°.*				
Dito	4			
Letter B	5	90$\frac{7}{16}$	90¾	90¾ 90⅞
Aand. met Loting fl. 500				
Nieuwe dito	250			
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer* 5 pCt.				
BRAZILIE te Londen 1824	5	100¼		
Dito Leening 1843	5	100¼		
Dito £ 200				
PERU	5			
MEXICO Nieuwe		26$\frac{13}{16}$	26¾	26$\frac{13}{16}$
VENEZUELA à £ 100	3½	42¼	42¾	
GRENADA à £ 100	2	23¾	23¼	23$\frac{1}{16}$
ECUADOR à £ 100			4$\frac{1}{16}$	4½

6 pCt. Turksche Leening 106, ½; Polen, Cert. 4 pCt. 86⅛; Sardinie 5 pCt. 94⅛; Grenada uitg. 12⅛, ⅛; id. Ven. 17¾, ⅛.

In Hollandsche fondsen ging heden tot onveranderde prijzen weinig om. Van Buitenlandsche effekten valt mede weinig te vermelden; alleenlijk waren Oostenrijksche zeer gezocht en Portugeesche door Weinig aangeboden; de andere soorten sluiten meest alle op hunne vorige prijzen.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ pCt Disconto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. *f* 56⅝		Livorno	2/m. *f*	38¾
„	zigt „ 56¾		Napels	„ „	81½
Bordeaux	2/m. „ 56⅜		Petersburg	„ „	1,86
„	3/m. „ 55⅞		Weenen	6/w. „	30
Madrid	3/m. „ 248		Augsburg	„ „	35¾
Cadix	„ „ 246		Frankfort	„ „	98¾
Sevilla	„ „ 242		Hamburg	2/m. „	35⅛
Bilbao	„ „ 243		„	zigt „	35½
Lissabon	„ „ 43		Londen	2/m „	11,87½
Porto	„ „ 42		„	zigt „	11,92½
Genua	2/m. „ 46⅞		Rotterdam		¼

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 8 Sept. Belg. leen. 2½ pc. 56; 1840, 5 pc. 100⅝; 1848, 100⅝; 1852, 101⅜; Spanje Ard. 1 pc. 22⅛; Binnenl. 3 pc. 45; Coupons —; Rom. Leening 1835 —.

PARIJS, 8 Sept. Fransche 3 pc. 77,40; id. 4 pc. —,—; 4½ pc. 103,65; Schatk. 3,50; Bank-Actien 2862,50; Belg. 1840 5 pc. 102½; 1842, 5 pc. —; 2½ pc. —; Rusland 4½ pc. —; Napels 5 pc. 101,25; Spanje, Buitenl. 3 pc. —; Binnenl. 3 pc. —; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834 —,—; 1849, —,—; 1851, —,—; Haïti —,—; Rom. Leening 1850, 97¾.

MADRID, 3 Sept. Spanje 3 pc. 45¾; Ardoins 1 pc. 24$\frac{1}{16}$; Uitg. Schuld 6⅛; Coupons 1¼.

LONDEN, 8 Sept. Cons. kont. 100 a —; op tijd 100 a —; Braz. 102½ a 103½; 1829/39 102½ a 103½; Den. 3 pc. 82¼ a 83½; 5 pc. 104½ a 105½; Ecuad. 4½ a 5; Gren. 23¾ a 24; Uitgest. 12¾ a 12⅞; Mexiko — a —; Nieuwe 25½ a 25¾; Peru 4½ pc. 104 a 105; Uitgest. 65 a 67; Rusl. 1822 5 pc. 118 a 119; (N.) 4½ pc. 104½ a 105; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 38¼ a 39; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 23 a 23½; 3 pc. 49¾ a 50; Coup. cert. 2⅞ a 3; Passive 6 a 6⅛; Holl. 2½ pc. 64¾ a 65; id. 4 pc. 99 a 99½; Venez. 43 a 44; Uitg. 16½ a 17½.

WEENEN, 7 Sept. Met. 4½ pc. —; 5 pc. 95⅞; Bank-Actien 1356.

BERLIJN, 8 Sept. Schuldbr. 3½ pc. 95; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 98; Pools. 4 pc. 91; Loten fl. 200 22 id. fl. 300 153; id. fl. 500 92; Amsterdam zigt 142⅝g; id. 2/m. 142¼g.

HAMBURG, 8 Sept. Rusl. Eng. Leen. 112½; Stiegl. 4 pc. 91⅞; Spanje, Ard. 5 pc. 21¾; Binnenl. 3 pc. 42⅞.

FRANKFORT, 8 Sept. Met. 5 pc. 81¼; 4 pc. 65; 2½ pc. 41⅞; Bank-Actien 1379; Darmst. Loten fl. 50 39¾; id. fl. 25 31⅞; Badensche Loten fl. 50, 66¼; id. fl. 35, 38¾; Nassausche 28⅞; Holl. 2½ pc. 64¾, Werk. Sch. 4 pc. 97; Stindie 3½ pc. 95½.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek	*f* 25,35 a —	Pruissische	*f* 34⅞ a —
Napelsche	- 25,30 „ —	Spaansche	- 2,45 „ —
Div. in £St.	- 11,87½ „ —	Hamb. Russ.	- 37 „ —
Eng. Russen	- 12,15 „ —	Russ. in Z. R.	- 37⅞ „ —
Fransche	- 56$\frac{1}{16}$ „ —	„ Pap.	- „ —
Belgische	- 56$\frac{1}{16}$ „ —	Pools. in Fl.	- 27½ „ —

Coup. Portug. Binn. Schuld, 2e Semester 1852 (N°. 21) *f* 46½ a ¾.

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à *f* 10 per Stuk	*f* 9,85	a 9,90
Oude Gerande Dukaten	» 5,55	» 5,65
Wigtige Souvereinen	» 11,90	» 12,—
„ Pistolen	» 9,65	» 9,75
Stukken van 20 Francs	» 9,50	» 9,60

Baren Goud en Specien à *f* 1442,60 per Ned. ℔ fijn 11½ à 12½ pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters per Stuk	*f* 2,55	à 2,60
Stukken van 5 Francs	» 2,34	» 2,37
Brabandsche Kroonen	» 2,65	» 2,70
Fransche	» 2,70	» 2,75
Pruissische Daalders	» 1,74	» 1,77
Zilver 1000 à 980	*f* —,—	à —,—
„ 990 à 700	» 104,50	» 105,—

SCHEEPSTIJDINGEN.

UITGEZEILD:

HELVOET, 9 Sept. A. van der Horst, Gouverneur van der Eb, St. George d'Elmina.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 7 Julij, op 30° Z.Br., 24° W.L., Broedertrouw, Kapt. Hardijk, van Hartl. n. Hong-Kong.

Kapt. Berck, van Archangel in Texel binnen, rapporteert gepraaid te hebben: Den .... op 51° N.Br., 2° 50' O.L., Susanna Maria Catharina, Kapt. Dirksen, van Archangel n. Amsterdam. Den ..... in de Witte Zee, Oliva, Kapt. Gerlach, van Archangel n. Amsterdam. Emilie, Kapt. Koarts, van dito n. dito.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 10 Sept. in lading naar:

Keulen	J. Noll, de Windhond.
„	J. C. W. Wilson, Colln N°. 4.
Duisburg	J. Otten, Johanna.
Heilbron	F. Mussig, Albert Smith.
Manheim	J. Polser, Johanna.
Weesel	A. Balk, Alma.
Ludwighaven	F. Kruck, Ludwighaven N°. 7.
Dusseldorp & Neus	P. v. d. Poll, Helena.
Frankf. & Coblenz	G. Haantjes, Frankfort N°. 23.
Mainz	K. Rau, Jonge Pauline.

KEULEN, 9 Sept. in lading naar:

Amsterdam	Kapt Holz Kolln n°. 2.
Rotterdam	„ Berns „ 16.

Rijnhoogte KEULEN 9 Sept. 10 vt. 5¼ dm.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O. Z. HEEREN-LOGEMENT.

Op Maandag 13 September, 's avonds ten zeven ure.

N°. 1. Een Huis en Erve, Binnenkant, N°. 2611.
2. Een dito, Palmgracht, N°. 1148.
3. Een dito, Zandstraat, N°. 3789.
4. Een Huis, Tuin en Erve, eerste Weteringdwarsstraat, N°. 4383.
5. Een Huis en Erve, Botermarkt, N°. 4608.
6. Een dito, Nes, N°. 1712.
7. Een dito, Oude Kerksplein, N°. 757.
8. Een Huis, Tuin en Erve, in de Buurt over Ouderkerk, N°. 373.
9. Een Huis, (*Grutterij*), met vaste Gereedschappen, Stalling, Pakhuis en Erven, te Weesp, Boven-Slijkstraat, N°. 29.
10. Een Huis en Erve, als voren, N°. 379.
11. Een dito, als voren, N°. 30.
12. Een dito, te Weesp, Heerengracht, N°. 1065.
13. Een Pakhuis en Erve, als voren, N°. 1064.
14. Een dito, als voren, N°. 46.
15. Een Pleiziertuin, te Weesp, Heerengracht, N°. 037.

ADVERTENTIEN.

(2233) Heden overleed na een langdurig, en in het laatst smartelijk lijden, na meermalen met de genademiddelen onzer Moeder de H. Kerk voorzien te zijn, mijn eenige Zoon, de Wel-Eerwaarde Heer J. GERRITSEN, R. C. Kapellaan, in den ouderdom van bijna 30 jaren.

De Wed. J. GERRITSEN.

DOETINCHEM, 2 September 1852.

Ter Overneming wordt aangeboden:

Eene fatsoenlijke **BURGERSCHOOL**, staande op eenen zeer goeden stand, zeer geschikt voor een Onderwijzer van de R. C. Godsdienst. Het gemiddeld inkomen is *f* **1200** à *f* **1300** en de prijs ter overneming, met inbegrip der zeer net geconserveerde Schoolmeubelen is *f* **1000.**

Reflecterenden adressere zich *franco* onder Lt. H. bij den Boekh. J. F. A. BEUKMAN, Raamsteeg, bij de Appelmarkt, N°. 2 te Amsterdam. (2230)

(2232) Door den Boekhandelaar FREDERIK MULLER te Amsterdam, is alom verkrijgbaar gesteld:

DE NEDERLANDEN onder Koning FILIPS II, naar het Fransch van AD. BORGNET, Hoogleeraar te Luik, met toelichtende aanteekeningen en bijlagen, (door Dr. J. VAN VLOTEN.) Prijs *f* 3.30

Het werk van Prof. BORGNET, dat de geschiedenis van het gewigtige tijdvak der vestiging van ons volksbestaan met eene grondigheid behandelt alleen nu mogelijk thans na de uitgave van eene menigte oorspronkelijke stukken en brieven in Spanje en elders opgespoord, is door Dr. VAN VLOTEN, met de nieuwste nasporingen van den Heer GACHARD, en met *Uittreksels* uit *onuitgegevene Handschriften*, enz verrijkt, en in verband beschouwd met hetgeen in den laatsten tijd hier te lande over dit belangrijke tijdvak geschreven en door Prof. BORGNET ongebruikt gelaten is.

NEDERLANDSCHE GESCHIEDZANGEN, naar tijdsorde gerangschikt en toegelicht, (door Dr. J. VAN VLOTEN) Eerste Bundel (863—1572), 400 pag. compres gedrukt, klein 8°. *f* 2.45, *best papier* post 8°. *f* 3.40

Eene zeer belangrijke en *eerste* Verzameling van geschiedkundige Zangen en Gedichten, *gelijktijdig* met de gebeurtenissen vervaardigd en uit de bronnen opgehaald, verdient voorzeker alle aandacht.

(2231) Bei JOSUÉ WITZ, in Arnheim, ist so eben erschienen und an respect've Herren Subscribenten abgeliefert:

7te Lieferung

der

Bibliothek für Geschichte, Philosophie und Theologie.

Historischer Katechismus

oder

Der ganze Katechismus in historisch-wahren Exempeln

für

Kirche, Schule und Haus.

Von

Johann Ev. Schmid,

Katecheten an der Ursuliner-Mädchen-Hauptschule zu Salzburg.

II. Band. (Drittes Hauptstück.) Sechste Auflage.

8te und letzte Lieferung des 1sten Jahrgangs.

Die Ursachen

der

schnellen Verbreitung der Reformation,

zunächst in Deutschland.

Aus Quellen dargestellt, und mit den vollständigen Beweisstellen belegt

von

Jacob Marx,

Liegt zu Presse:

Die 1ste Lieferung des IIten Jahrgangs.

Die Liebhaber des Kreuzes,

von Ida Gräfin Hahn-Hahn.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.